

“El del 2004 no serà l'últim Fòrum”

Jaume Pagès és el nou conseller delegat del Fòrum Universal de les Cultures de Barcelona 2004. Fa dos mesos va ser anunciat el seu nomenament, un càrrec que havia estat vacant des que Josep Caminal va renunciar l'estiu passat. Aviat anunciarà un programa obert del Fòrum, que ell espera que rebi crítiques i aportacions dels ciutadans.

Sembla que els ciutadans encara no tenen clar quin és l'objectiu del Fòrum 2004. És com un festival, com una capitalitat cultural, com una cimera sobre la globalització o un poti-poti de tot?

—És una cimera de reflexió i debat, amb un component creatiu i lúdic, sobre els temes que el Fòrum pretén potenciar, que són tres: les condicions de la pau, la sostenibilitat i la diversitat cultural, tots tres emmarcats en el món en què vivim.

—Què vol dir?

—Que és un món cada vegada més global i aquesta globalització no sols afecta les condicions comercials i econòmiques; també afecta a fons les condicions culturals. Per exemple, està àmpliament acceptat que la biodiversitat és una riquesa, sobretot des que, d'uns anys ençà, els moviments ambientalistes han desenvolupat una feina molt important en aquest sentit. Hem d'aconseguir que la diversitat cultural també sigui acceptada i vista com una riquesa imprescindible que hem de salvar. L'altra opció és l'homogeneïtzació del planeta que ens empoïbriria a tots plegats.

—D'acord. I la sostenibilitat i les condicions de pau?

—Són els altres dos temes del Fòrum. La sostenibilitat vol dir les condicions perquè les noves generacions que ens han de succeir puguin continuar vivint amb la qualitat de vida més alta possible. I les condicions de la pau tothom entén què vol dir. Aquests són els tres eixos de l'esdeveniment. Potser la imatge que té la ciutadania és borrosa, però també és lògic que sigui així perquè és la primera vegada que es fa un esdeveniment com aquest. No se n'ha fet mai

cap de Fòrum Universal de les Cultures. Per tant, és innovador però justament per això és encara més interessant, és tot un repte i estic convençut que serà un èxit perquè està enfocat cap a temes que estan en el centre d'interès de la humanitat i de com afrontem el segle XXI. Aquest serà el primer Fòrum Universal de les Cultures, però després faran el segon, el tercer i el vint-i-cinquè al llarg del segle XXI.

—Potser aclarireu què sera el Fòrum si expliqueu què en sortirà.

—Essencialment, serà un esdeveniment participatiu i serà com vulgui que sigui la gent que hi participi. Per tant, en sortirà gent que haurà participat i reflexionat sobre aquests elements. Desitjaríem que, a més a més, en sortissin conclusions. Dels simposis i congressos que hi haurà sortiran conclusions i, si hi haguessin unes conclusions globals, integradores de totes les reflexions que es fessin al Fòrum, molt millor. Però nosaltres estarem satisfets si la gent que hi participa surt amb la sensació d'haver fet un pas endavant sobre algun dels eixos del Fòrum.

—La gent que hi participarà seran convidats pel Fòrum?

—Hi haurà gent que vindrà com a convidada, per paticipar-hi com a actor; hi haurà gent que vindrà com a espectador passiu i esperem que n'hi hagi que vinguin com a espectadors actius. El Fòrum és un esdeveniment que vol ser participatiu. Des d'aquest punt de vista, és un esdeveniment innovador.

—Es tracta, doncs, d'acostar els problemes globals a la ciutadania?

—Sí, i demanar-los que se'ls facin seus, que els interioritzin i, a més, ajudin a reflexionar a tots plegats sobre les possibles maneres d'enfocar-ho.

—L'acumulació d'actes culturals i lúdics —unes 800 mostres artístiques— no difuminarà el missatge?

—No, perquè els actes creatius i artístics també tindran una vinculació amb els eixos del Fòrum i no té per què difuminar-los. A més, si es vol que hi hagi una participació àmplia, no es pot pretendre muntar només un congrés i uns seminaris. Els congressos són importants i és d'allà d'on poden sortir avenços més importants i progressos en el món de la teoria però no són els que motiven una participació àmplia de la gent. Una vegada hi siguin, tot plegat els incitarà a fer seus alguns elements de reflexió i conscienciació dels problemes i possibles vies de solució.

—L'assemblea del juny serà la primera en què participa vostè com a conseller delegat, dos mesos després que el designessin. Pensa proposar alguna modificació en els plantejaments del Fòrum?

—Pensem aprovar un programa que no sigui definitiu, però sí un primer programa per treure a la llum pública i demanar a la gent que ens contesti què li sembla i que ens critiqui.

—És un programa que s'haurà de modificar?

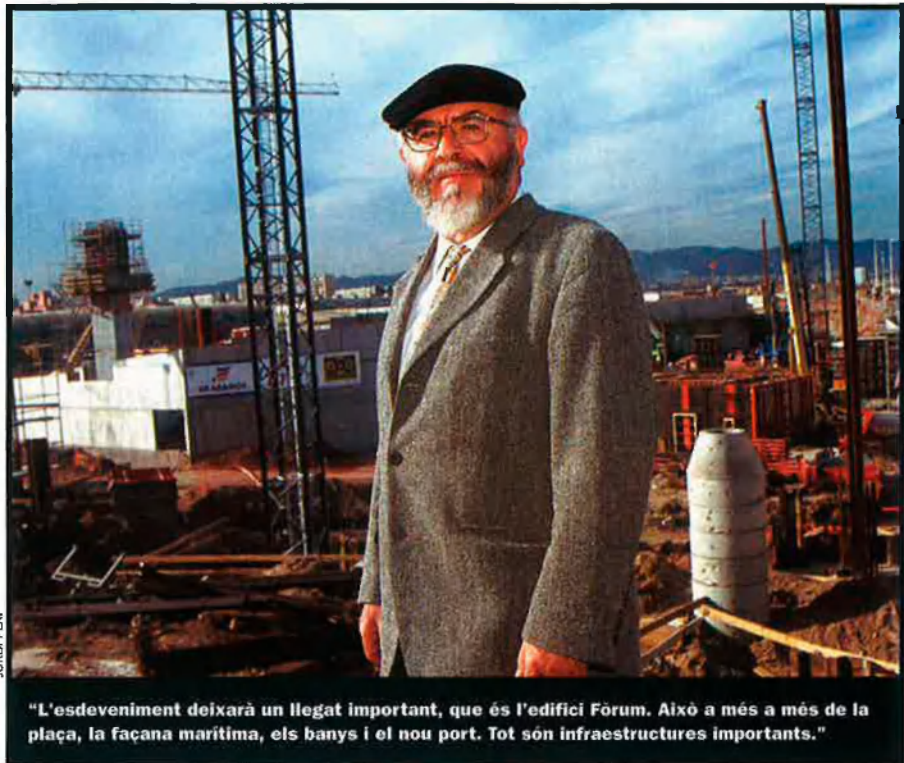
—És un programa obert que, en algun moment, abans de final d'any, s'haurà de tancar definitivament. Però ara tenim l'obligació de presentar un programa perquè ens suggereixin millores: si lliguen amb els temes del Fòrum i el recursos ens ho permeten, les hi incorporarem.

—Teniu un pressupost de 318 milions d'euros. És prou?

—És el que tenim i ens hi ajustarem. Per aquest esdeveniment, en compte de decidir què farem i mirar quant costa, s'ha decidit quants diners s'hi dediquen. Per tant, hi ha una decisió a priori per fer un Fòrum amb 318 milions d'euros.

—El programa que presentareu a l'Assemblea de juny, inclourà canvis destacables respecte el preprograma que es presentà al desembre?

—És que allò eren unes línies generals i aquest programa tindrà un nivell de concreció molt més alt. Quant a grans línies tampoc no hi haurà canvis substancials. A la distància que estem,

"L'esdeveniment deixarà un llegat important, que és l'edifici Fòrum. Això a més a més de la plaça, la façana marítima, els banys i el nou port. Tot són infraestructures importants."

a dos anys de l'esdeveniment, hem d'aprofitar tot el que tenim.

—És també una excusa per recuperar la façana marítima de Barcelona?

—El Fòrum és un esdeveniment cultural que, com a tal, es podria fer sense necessitat de vincular-lo a un esdeveniment urbanístic, que també és molt, molt important. Ara bé, les dues coses, que podrien ser independents, en ajuntar-les, totes dues milloren. Si Barcelona està en condicions de refer o acabar de fer la seva façana marítima, i el Fòrum l'utilitza com a escenari, hi surt reforçat una cosa i una altra. Els mateixos temes del Fòrum, a més, són reflectits en la recuperació de la façana marítima.

Es pretén, per exemple, que sigui sostenible. El fet d'integrar dins de la ciutat elements que sempre hi han estat allunyats n'és un bon exemple. No pot ser que la ciutat envii sempre a un altre lloc aquelles coses que no resulten còmodes. En aquest sentit, situar la planta de reciclatge soterrada sota la Plaça del Fòrum i a voramar, és un exemple d'una bona pràctica.

—Que els edificis tinguin una funció un cop hagi acabat el Fòrum també és sostenible. A què es dedicaran?

—L'esdeveniment deixarà un llegat important, que és l'edifici Fòrum, que després pot ser un centre d'exposicions i cultural de primer nivell i un centre de convencions de grans dimensions. Serà una infraestructura cultural de primer ordre. Això a més a més de la plaça, la façana marítima, els banys i el nou port, que tot són infraestructures importants.

—Heu implicat en el Fòrum els actors socials, culturals i econòmics de la ciutat?

—Sí, però ha de créixer i a aquest objectiu hi dedicarem més esforços dels que hi hem dedicat fins ara, quan ja tinguem el programa sobre la taula. Tan bon punt el tinguem farem una campanya forta de cridar a la participació de la gent en l'execució del programa.

—Quan començareu aquesta fase?

—Immediatament. A l'estiu. Ja preparem els equips que han de treballar en diferents sectors.

—Sectors econòmics?

—No solament. Principalment, les escoles, la joventut, la gent gran, els professionals i les associacions culturals.

Àlex Milian